

Beszámoló az 121151 azonosítójú PD pályázatról

beszámoló időszak: 2016-10-01 - 2017-09-30

felhasznált pályázat: 4 hónap

A Készségtanulás ADHD-ban és Tourette-szindrómában című kutatás sikeresen haladt a tervezett célok megvalósítása felé. Az első időszakban két nemzetközi cikket sikerült megjelentetni a témában, valamint előkészítés alatt áll egy új, harmadik anyag, melyet elsőként egy januári konferencián fogunk bemutatni (Budapest CEU Conference on Cognitive Development).

A projekt első fázisaként kialakítottuk az együttműködés kereteit a Vadaskert Gyermekpszichiátriai Kórház és Szakambulancia munkatársaival. A klinikai munkák koordinálását Dr. Tárnok Zsannett végzi, a kutatáshoz szükséges diagnosztikai feladatokat, valamint a szülőkkel való kapcsolattartás koordináló klinikai csapat tagjai: Merkl Dóra, Oláh Szabina, Hegedűs Orsolya, Nagy Péter és Vidomusz Réka.

Az ELTE Pszichológiai Intézetében megkezdjük a viselkedéses tesztekkel felfevő hallgatók kiképzését. Ennek koordinálását Tóth-Fáber Eszter végzi. Jelenlegi szakdolgozóink: Rádosi Alexandra, Szabó Eszter Dóra, valamint Nagy-Gyönös Csaba.

Az új projekt lehetőséget adott arra, hogy kiegészítsünk és befejezzünk korábbi vizsgálatokat, melyek amerikai, izraeli, és kanadai együttműködéssel készültek. Az eredményeket két nemzetközi folyóiratban publikáltuk:

1.

Takács, Á., Shilon, Y., Janacsek, K., Kóbor, A., Tremblay, A., Németh, D., & Ullman, M. T. (2017). Procedural learning in Tourette syndrome, ADHD, and comorbid Tourette-ADHD: Evidence from a probabilistic sequence learning task. *Brain and Cognition*, 117, 33–40. <https://doi.org/10.1016/j.bandc.2017.06.009>

Ebben a cikkben bemutatjuk, hogy a Tourette-ben eddig feltárt eltérő kortikostriális konnektivitás tükrében egyaránt elképzelhető (1) sérült procedurális tanulás, vagy (2) emelt szintű procedurális tanulás. Korábbi vizsgálatok mindkét elképzelést támogatták. Ugyanakkor az ADHD esetében az ismert konnektivitási adatok tükrében a procedurális tanulás sérült vagy érintetlen lehet, de célzott vizsgálatot ebben a témában még nem publikáltak. A két szindróma komorbiditásáról és annak procedurális tanulásra gyakorolt hatásáról pedig eddig nem volt tudomásunk.

Eredményeink alapján a procedurális tanulás ép mind Tourette mind pedig ADHD esetén. Az ADHD-ban tapasztalt időszakos teljesítményromlás inkább általános vezérlési nehézségként, nem pedig specifikus tanulási zavarként értelmezhető. A két szindróma komorbiditása nincs hatással a procedurális tanulásra.

2.

Takács, Á., Kóbor, A., Chezan, J., Éltető, N., Tárnok, Z., Nemeth, D., ... Janacsek, K. (2017). Is procedural memory enhanced in Tourette syndrome? Evidence from a sequence learning task. *Cortex*. <https://doi.org/10.1016/j.cortex.2017.08.037>

Az előző cikkben felmerült, hogy a Tourette-ben feltárt ép procedurális tanulás továbbra is takarhat emelt szintű tanulási készségeket, amennyiben hosszabb időt tölthetnek a gyermekek a szabályszerűségek elsajátításával. Továbbá a procedurális tanulás különböző típusai (motoros szekvenciatanulás, procedurális kategorizáció, statisztikai tanulás) eltérően fejlődhetnek Tourette-ben. Ezért a második cikkben már hosszabb tanulási szakaszt elemeztünk, amely egy egyéjszakás konszolidációs szakaszt is magában foglalt. Eredményeink alapján a procedurális kategorizációval szemben a statisztikai tanulás valóban jobb teljesítményt mutat Tourette-ben mint a tipikusan fejlődő gyermekeknél.